

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

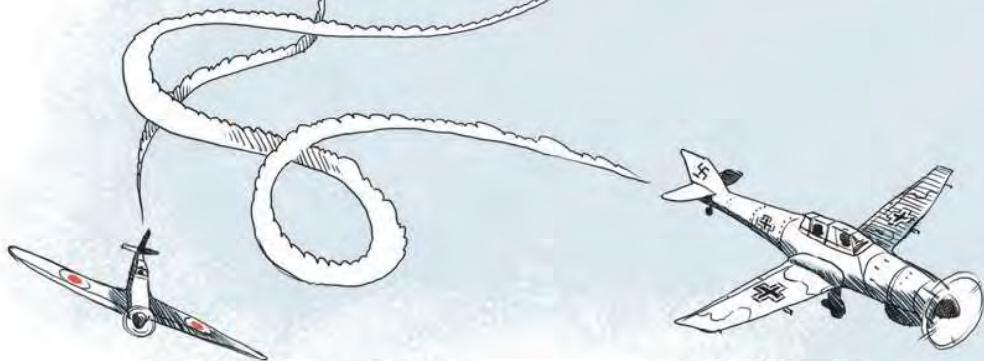
ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΔΟΣΗ

Επινοηγράφοι:
Άνταμ Παρκουφι

Η ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΜΕ ΜΙΑ
ΜΑΤΙΑ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ
ΚΟΣΜΟΥ
ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

Ρουθ Μπρόκλεχερστ & Χένρυ Μπρουκ

Εικονογράφηση: Άνταμ Λάρκουμ

Μετάφραση: Κατερίνα Σέρβη

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΕΛΙΔΕΣ 6-47

Ο αρχαίος κόσμος

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ
ΤΩΝ ΠΑΓΕΤΩΝΩΝ

ΣΕΛΙΔΕΣ 110-153

Ο σύγχρονος κόσμος

ΑΠΟ ΤΟ 1750

ΣΕΛΙΔΕΣ 48-79

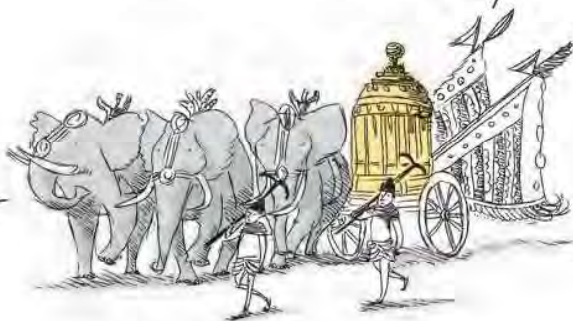
Ο μεσαιωνικός κόσμος

ΑΠΟ ΤΟ 450

ΣΕΛΙΔΕΣ 80-109

Ο πρώιμος σύγχρονος κόσμος

ΑΠΟ ΤΟ 1450

ΣΕΛΙΔΕΣ 154-159

ΣΕΛΙΔΑ 160

Ευρετήριο

Συνέχισε να ανακαλύπτεις

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Ο ΑΡΧΑΙΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Από την Εποχή των Παγετώνων

Πεινασμένοι κυνηγοί
της Εποχής των Παγετώνων

Η ΧΡΟΝΟΛΟΓΗΣΗ Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Οι χρονολογίες που ακολουθούνται από τα γράμματα π.Χ. αναφέρονται στην εποχή πριν από τη γέννηση του Χριστού. Η περίοδος αυτή ξεκινά από το 1 π.Χ. Σήμερα, πολλοί άνθρωποι, κυρίως όσοι δεν είναι χριστιανοί, χρησιμοποιούν αντί για το π.Χ. τον όρο π.Κ.Ε., δηλαδή πριν από την Κοινή Εποχή. Όταν πριν από μια χρονολογία μπαίνει ένα π. (περίπου), σημαίνει ότι αυτή δεν είναι γνωστή με ακρίβεια. Το δεκ. πριν από μία χρονολογία σημαίνει δεκαετία.

ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

Εμείς οι άνθρωποι υπάρχουμε αφάνταστα πολύ καιρό. Στην Αφρική ζούσαν ανθρωπόμορφα πλάσματα εδώ και περισσότερο από πέντε εκατομμύρια χρόνια. Όμως ο σύγχρονος άνθρωπος, ο *homo sapiens* για να χρησιμοποιήσουμε το επιστημονικό του όνομα, πρωτοεμφανίστηκε τουλάχιστον 300.000-200.000 χρόνια πριν από την εποχή μας.

Εξάπλωση

Οι προϊστορικοί μας πρόγονοι ζούσαν σε μικρές ομάδες που μετακινούνταν από τόπο σε τόπο, μάζευαν φυτά για να φάνε, ψάρευαν και κυνηγούσαν. Κοιμόνταν σε σπηλιές ή σε καταφύγια φτιαγμένα από κλαδιά και δέρματα ζώων.

Η ζωή ήταν σκληρή. Ψάχνοντας για τροφή, οι κυνηγοί-τροφοσυλλέκτες πέρασαν από την Αφρική στην Ασία και έπειτα στην Ευρώπη, και κάποιοι έφτασαν μέχρι την Αυστραλία.

Περίπου 30.000 χρόνια πριν από την εποχή μας, ο κόσμος βασιζόταν από μία περίοδο υπερβολικού ψύχους που ονομάζεται Εποχή των Παγετώνων. Απέραντες εκτάσεις γης καλύπτονταν από ένα στρώμα πάγου και η επιφάνεια της θάλασσας ήταν τόσο χαμηλά, ώστε οι άνθρωποι μπορούσαν να διασχίσουν το πέρασμα μεταξύ Ασίας και Αμερικής με τα πόδια.

Κυνηγοί της Εποχής των Παγετώνων

Όταν αναζητάς διαρκώς το επόμενο σου γεύμα, δεν έχεις πολύ χρόνο για τις απολαύσεις της ζωής. Οι κυνηγοί της Εποχής των Παγετώνων όμως δεν ασχολούνταν μόνο με την επιβίωσή τους, ήταν επίσης εφευρέτες, καλλιτέχνες και τεχνίτες.

Εξημέρωσαν τον σκύλο και για να τους βοηθά στο κύνηγι και για συντροφιά.

Όταν οι παγετώνες άρχισαν να λιώνουν, οι θερμοκρασίες σταδιακά άρχισαν να ανεβαίνουν και τότε πλούσιοι βοσκότοποι και δάση αντικατέστησαν το χιόνι και τον πάγο. Νέα ζώα εμφανίστηκαν και οι κυνηγοί-τροφοσυλλέκτες βάλθηκαν να 'ακολουθούν. Μερικές φορές, η τροφή ήταν τόσο άφθονη, που άρχισαν να εγκαθίστανται σε πιο μόνιμους οικισμούς. Η Εποχή των Παγετώνων είχε επιτέλους τελειώσει.

Αρχαίο σιτάρι.
Ονομαζόταν μονόκοκκο

ΧΩΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Ο τρόπος ζωής του κυνηγού-τροφοσυλλέκτη συνεχίστηκε για χιλιάδες χρόνια, σε κάποια μέρη όμως οι άνθρωποι άρχισαν να υιοθετούν μια νέα συνήθεια, τη γεωργία. Όλα ξεκίνησαν από τη Μέση Ανατολή, όπου εξημέρωσαν ζώα και καλλιέργησαν πρωτόγονες μορφές σιταριού, κριθαριού και λαχανικών. Το πρώτο αγροτικό προϊόν που παράχθηκε στην Αφρική ήταν το σόργο και στην Κίνα το ρύζι.

Πόλεις και εμπόριο

Σύντομα, οι αγρότες κατάλαβαν ότι αν συνεργάζονταν, μπορούσαν να παράγουν περισσότερη τροφή. Έτσι οι οικισμοί μετατράπηκαν σε χωριά και πόλεις και αναδείχθηκαν ιερείς και βασιλιάδες που ανέλαβαν την εξουσία.

Σε περιοχές όπου μπορούσαν να παράγουν περισσότερη τροφή από όση χρειάζονταν, οι άνθρωποι είχαν πλέον χρόνο να εξελίξουν τέχνες όπως η κεραμική, η υφαντική και, αργότερα, η μεταλλοτεχνία. Κάποιοι μάλιστα έγιναν πλούσιοι ανταλλάσσοντας προϊόντα.

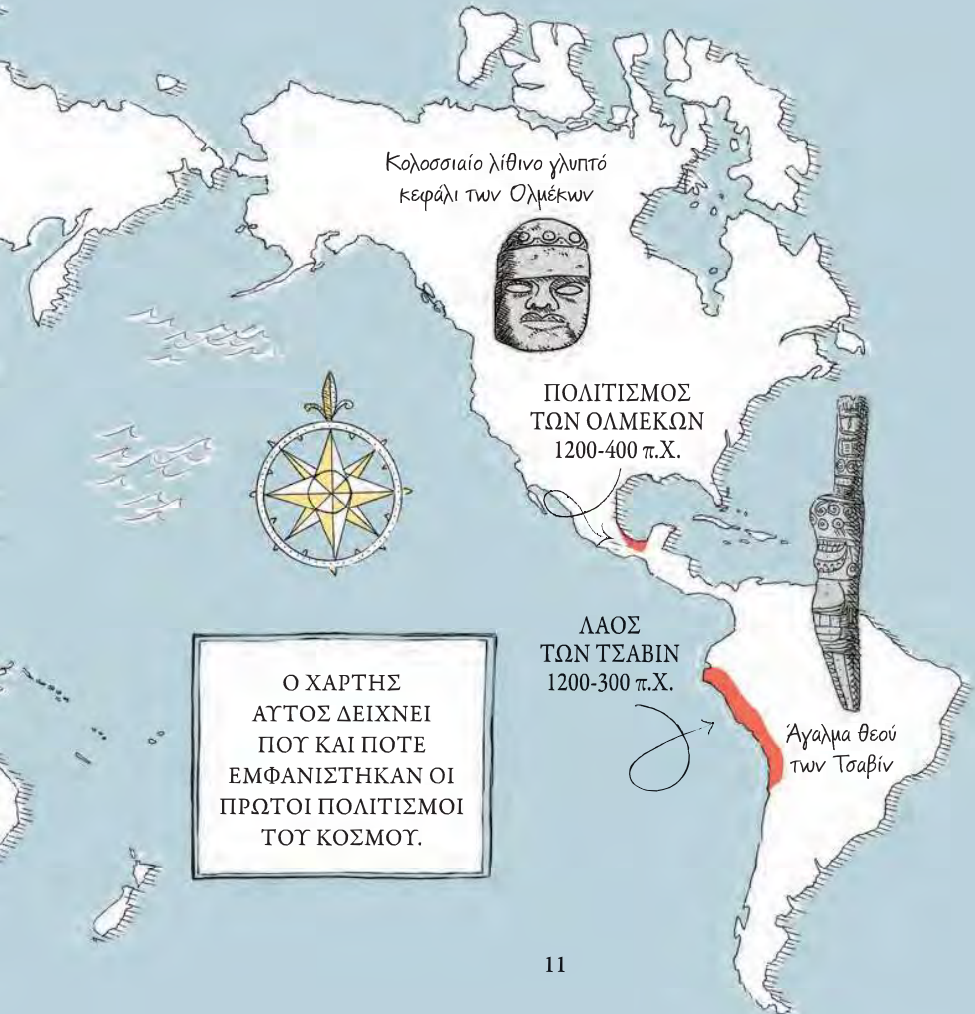

ΠΡΩΙΜΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ

Η επόμενη μεγάλη αλλαγή στη ζωή των ανθρώπων προέκυψε όταν οργανώθηκαν καλύτερα, άρχισαν να χτίζουν μεγάλες πόλεις και πελώρια μνημεία, και όταν επινόησαν τη γραφή. Οι ιστορικοί τα ονομάζουν όλα αυτά πολιτισμό.

Πολλοί από τους πρώτους πολιτισμούς του κόσμου γεννήθηκαν στις εύφορες κοιλάδες ποταμών. Ο πρώτος από αυτούς, ο πολιτισμός των Σουμερίων, γεννήθηκε στη Μέση Ανατολή περισσότερα από 5.500 χρόνια πριν από την εποχή μας, το 3500 π.Χ.

Σουμεριακός πολιτισμός

Λάσπη. Οι Σουμέριοι, λαός που ζούσε στις όχθες των ποταμών Τίγρη και Ευφράτη, είχαν στη διάθεσή τους άφθονη λάσπη. Ήξεραν όμως πώς να τη χρησιμοποιήσουν δημιουργικά.

Έφτιαξαν κανάλια για να αποξηράνουν τη λασπόδη γη και να την καλλιεργήσουν. Με αφετηρία το 3500 π.Χ. περίπου, άρχισαν να χτίζουν τις πρώτες πόλεις του κόσμου, χρησιμοποιώντας τούβλα φτιαγμένα με λάσπη. Κάθε πόλη περιβαλλόταν από ψηλά αμυντικά τείχη, ενώ στο κέντρο της στεκόταν ένα ζιγκουράτ – ένα πελώριο κλιμακωτό κτίριο, με έναν ναό στην κορυφή.

Ζιγκουράτ

Βασιλιάδες και βασίλισσες με περίτεχνες χρυσές κορώνες.

Οι Σουμέριοι μεταφέρουν διάφορα αγαθά στον ναό – επρόκειτο για ένα είδος φόρου.

ΟΙ ΣΟΥΜΕΡΙΟΙ ΕΦΕΥΡΕΤΕΣ...

...δεν εξάντλησαν τη δημιουργικότητά τους στη λάσπη. Επινόησαν πολλά άλλα πράγματα:

- * Τους τροχούς για κάρρα
- * Τον τροχό της κεραμικής
- * Την ώρα των 60 λεπτών
- * Το ημερολόγιο των 12 μηνών
- * Τον κύκλο των 360 μοιρών
- * Το δικό τους σύστημα γραφής

Ο άρχοντας της Μεσοποταμίας

Η Σουμερία βρισκόταν στο νότιο τμήμα μιας περιοχής γνωστής ως Μεσοποταμία – που σημαίνει «η γη ανάμεσα σε δύο ποτάμια». Κάθε σουμεριακή πόλη αποτελούσε ανεξάρτητο κράτος, με δικό της ηγέτη. Καμιά φορά κάποια πόλη καταλάμβανε κάποια άλλη, όμως ποτέ καμία δεν κατάφερε να θέσει υπό τον έλεγχό της ολόκληρη την περιοχή, ώσπου εμφανίστηκε ο Σαργών. Ο Σαργών ήταν ένας ισχυρός στρατιωτικός διοικητής από την Ακκάδη, στα βόρεια της Σουμερίας. Αφού κατέλαβε τη μία πόλη μετά την άλλη, το 2350 π.Χ. είχε πια γίνει κυρίαρχος ολόκληρης της Μεσοποταμίας.

Χαμουραμπί

Γύρω στο 2000 π.Χ. στη Μεσοποταμία εισέβαλαν φυλές της ερήμου, οι Αμορίτες, που ίδρυσαν πολυάριθμες πόλεις-κράτη. Τελικά ο Χαμουραμπί, βασιλιάς μίας από αυτές τις πόλεις, της Βαβυλώνας, υπέταξε τους υπόλοιπους Αμορίτες βασιλιάδες και πήρε τα νιά της περιοχής. Για να διατηρεί την τάξη, επέβαλε αυστηρούς νόμους και ποινές. Οι νόμοι του χαράχθηκαν σε λίθινους στύλους που στήθηκαν σε δημόσιους χώρους, έτσι ώστε να ξέρουν όλοι ποιος είναι ο αρχηγός.

ΜΕΡΙΚΟΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ ΧΑΜΟΥΡΑΜΠΙ

Αν κάποιος ασθενής πεθάνει κατά τη διάρκεια χειρουργικής επέμβασης, ο χειρουργός αποκεφαλίζεται.

Αν κάποιος σκοτωθεί εξαιτίας της κατάρρευσης σπιτιού, ο αρχιτέκτονας θανατώνεται.

Η απαγωγή, η κλοπή, η ψευδορκία και η προσβολή προς τους θεούς είναι όλα αδικήματα που τιμωρούνται με θάνατο.

Η ζωή στον Νείλο

Κάθε καλοκαίρι, στην Αίγυπτο, ο ποταμός Νείλος πλημμυρίζει δημιουργώντας στις όχθες του πλούσια λάσπη που έκανε το έδαφος γόνιμο, κατάλληλο για καλλιέργεια. Οι πλημμύρες βοήθησαν ν' αναπτυχθεί ο πρώτος πολιτισμός της Αφρικής. Το βασίλειο της αρχαίας Αιγύπτου διατηρήθηκε ζωντανό επί 3.000 χρόνια και πολλά από τα μνημεία του επιβιώνουν μέχρι σήμερα.

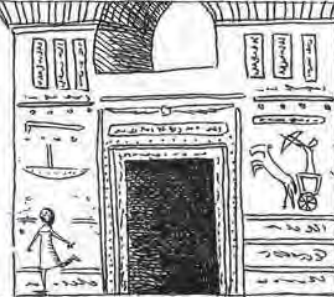

Την αρχαία Αίγυπτο την κυβερνούσαν ισχυροί και πλούσιοι βασιλιάδες τους οποίους ονομάζουμε φαραώ.

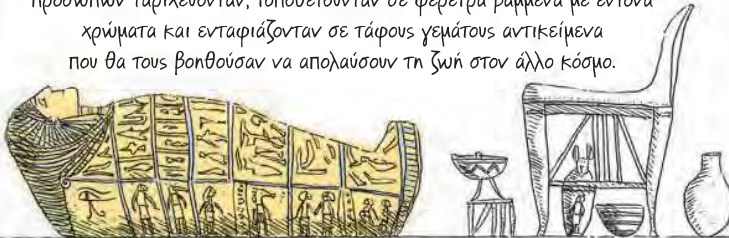
Οι Αιγύπτιοι λάτρευαν πολυάριθμους θεούς και θεές. Ακόμη και οι φαραώ, όπως πίστευαν, ήταν απόγονοι θεών.

Πελώριοι ναοί χτίζονταν προς τιμήν των θεών. Στο εσωτερικό τους έμπαιναν μόνο οι ιερείς, έξω από τους ναούς όμως τις ημέρες των γιορτών πραγματοποιούνταν πομπές.

Αγάλμα θεού σε ιεροφυλάκιο

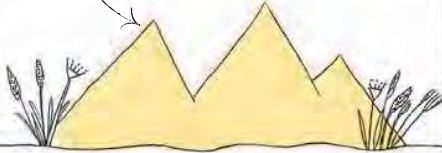

Οι Αιγύπτιοι πίστευαν στη μετά θάνατον ζωή. Τα σώματα των σημαντικών προσώπων ταριχεύονταν, τοποθετούνταν σε φέρετρα βαμμένα με έντονα χρώματα και ενταφιάζονταν σε τάφους γεμάτους αντικείμενα που θα τους βοηθούσαν να απολαύσουν τη ζωή στον άλλο κόσμο.

Οι τάφοι κάποιων από τους φαραώ στεγάζονταν σε πανύψηλες πυραμίδες, που έμοιαζαν να θέλουν να αγγίξουν τον ήλιο. Για την κατασκευή τους χρειάστηκαν σπουδαίες τεχνικές ικανότητες και εργασίες που κράτησαν μέχρι και 20 χρόνια.

Πυραμίδες

Μετά το 1500 π.Χ. οι φαραώ δεν είχαν πυραμίδες.

Οι τάφοι τους λαξεύονταν βαθιά μέσα στα βράχια της ερήμου, σε μια περιοχή που ονομάζεται Κοιλάδα των Βασιλέων.

Πολλοί από τους τάφους των φαραώ σιλλήθηκαν στο πέρασμα των αιώνων, όμως ο τάφος του Τουταγχαμών βρέθηκε ανέγγιχτος, τη δεκαετία του 1920.

Στους θησαυρούς του περιλαμβανόταν μία εκπληκτική χρυσή νεκρική μάσκα.

Οι φαραώ οδήγησαν τα στρατεύματά τους σε μάχες, στην ξηρά και στη θάλασσα, και κατέκτησαν πολλές από τις γειτονικές τους περιοχές.

Δέχθηκαν όμως και οι ίδιοι επιθέσεις. Από το 700 π.Χ. και έπειτα η Αίγυπτος λεηλατήθηκε και κατακτήθηκε ξανά και ξανά. Τα 3.000 χρόνια αιγυπτιακής ανεξαρτησίας έληξαν τελικά το 30 π.Χ., όταν κατέλαβαν τη χώρα οι Ρωμαίοι (δες τις σελίδες 43-45).

Η τελευταία βασίλισσα της Αιγύπτου, η Κλεοπάτρα, προτίμησε να αυτοκτονήσει με δηλητήριο φιδιού παρά να υποταχθεί στους Ρωμαίους.